

tiënten met hoge passageklachten altijd cinematografisch te onderzoeken. Een bruikbaar alternatief is de 70- of 100-mm camera „beeldversterkerfotografie” waarbij men het beste een beeldfrequentie kan kiezen van 3-6 beelden/sec. Het voordeel van deze camera's is dat ze op vrijwel alle radiologische afdelingen voorhanden zijn, de hoge beeldkwaliteit, vergelijkbaar met groot formaat, en de zekerheid dat tijdens het slikken, dank zij de hoge beeldfrequentie, altijd één of meer opnamen met volle vulling – in maximale verwijding – worden verkregen. Slechts bij neuromusculaire aandoeningen, waarbij de pharynxmusculatuur gestoord kan zijn, zoals bij het C.V.A., multipole sclerose, poliomyelitis, myasthenia gravis en dystrophia myotonica kan de voorkeur worden gegeven aan röntgencinematografie. Bij dit soort aandoeningen heeft de clinicus de radiodiagnost echter zelden nodig.

Literatuur: CLEMENTS, J. L., G. W. COX, W. E. TORRES e.a. (1974) *Amer. J. Roentgenol.* 121, 122. – DEKKER, W., M. J. HAGEMAN en C. A. VAN HEES (1981) *Ned. T. Geneesk.* 125, 723. – HÜPSCHER, D. N. (1974) *Radiol. clin. biol.* 43, 144. – NOSHER, J. L., W. L. CAMBELL en W. B. SEAMAN (1975) *Radiology* 117, 45. – SEAMAN, W. B. (1967) *Radiology* 89, 32.

Rotterdam, juni 1981

D. N. HÜPSCHER
H. JONGERT

Teratogeen effect van coumarine-derivaten

Bij het lezen van het artikel van G. H. WEENINK e.a. (1981) valt mij op dat patiënte A pas bij een amenorroe-duur van 13 weken wordt gecontroleerd door de polikliniek verloskunde van het W.G. Dit ondanks het feit dat de zwangerschap tegenwoordig veel vroeger kan worden vastgesteld en patiënte reeds bekend was bij de polikliniek cardiologie van hetzelfde ziekenhuis. Was dit een patient-delay of een doctor-delay?

Literatuur: WEENINK, G. H., C. A. VAN DIJK-WIERDA, R. H. B. MEYBOOM e.a. (1981) *Ned. T. Geneesk.* 125, 702.

Groningen, juni 1981

K. MULLER

Patiënte A, beschreven in ons artikel, was enige jaren geleden voor het eerst zwanger; de mogelijk schadelijke effecten van coumarine-derivaten waren toen nog minder bekend. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik te vermelden dat de huisarts van patiënte, collega Th. M. Jorna te Duivendrecht, destijds onze aandacht vestigde op een referaat van een artikel over teratogene effecten van coumarine-derivaten.

Amsterdam, september 1981

G. H. WEENINK
P. E. TREFFERS

BERICHTEN

Buitenland

VERENIGDE STATEN

IJspakkingen bij reumatische arthritis helpen. – Pijn in de knieën veroorzaakt door reumatische arthritis wordt verlicht door het aanbrengen van zakjes met ijsblokjes onder en boven het kniegewricht, driemaal daags gedurende 20 minuten. Door de afkoeling treedt een blokkade op van de pijnzenuwen. Ook zou de beschadiging van het kraakbeen worden tegengegaan door de verminderde werking van lysosomale enzymen op het gewrichtskraakbeen. Dit zou o.a. een verklaring zijn voor de geconstateerde verbetering in de functie en de „kracht” van het kniegewricht. De patiënten gingen beter slapen en het gebruik van analgetica nam af. Dit volgens een mededeling namens een werkgroep uit Philadelphia op een congres van de Arthritis Health Professions Association gehouden in Boston (*J. Amer. med. Ass.* (1981) 246, 317). Het viel op dat bij koeling van één knie ook de pijn in de andere knie verminderde. De patiënten wendden gauw aan het onaangename koude gevoel van de ijszakjes. Na maandenlange toepassing werden geen nadelige bijwerkingen geconstateerd.

A. L. NOORDAM

CONGRESSEN

Het Documentatiecentrum Balint zal van 25-28 maart 1982 een internationaal congres houden in Ascona, waaraan een prijsvraag is verbonden voor studenten over de verhouding arts-patiënt.

Inzendingen aan prof. dr. med. W. Schüffel, afd. Psychosomatologie, Universiteit, D-3550 Marburg, Duitsland.

Binnenland

De Kroon vernietigt een omstreden gemeenteverordening van Lelystad. – In deze binnenlandse berichtenrubriek is al eerder aandacht gevraagd voor een gemeenteverordening van Lelystad. Deze bond de vestigingsvergunning voor artsen aldaar, aan hun bereidheid dienst te nemen in het plaatselijke gezondheidscentrum. De maatregel beoogde weliswaar het gezondheidscentrum te stimuleren, maar beperkte ook de wettelijke vrijheid van vestiging. Ter completering van ons laatste bericht over deze in haar consequenties verstrekkende verordening, kan thans worden gemeld dat de Kroon heeft besloten haar te vernietigen. Al eerder was tot schorsing overgegaan op voordracht van de staatssecretaris van Volksgezondheid en de minister van Binnenlandse Zaken. Volgens de huidige wetgeving voor de beroepsuitoefening, onder meer de Wet Uitoefening Geneeskunst, is degene die aan de eisen van die wetten voldoet vrij zich te vestigen. Gemeenten kunnen formele voorschriften geven om onbevoegde praktijkuitoefening tegen te gaan, maar de vernietigde verordening hield onder omstandigheden een verbod in aan bevoegden. Dit verbod is in strijd met de Wet, heeft de Kroon geoordeeld. De vernietiging is overigens voorafgegaan aan de inwerking-treding van deze daardoor niet minder belangwekkende verordening.

De leukemiebeenmergpreparatencommissie voor volwassenen schrijft in haar jaarverslag 1980 dat in dat jaar van 307 patiënten preparaten zijn beoordeeld. Van de inzendingen – een uitstrijkje van perifeer bloed en van beenmerg, met een speciaal formulier – wordt na ontvangst